**ГАЗАР ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ,
ГЕОДЕЗИ ЗУРАГ ЗҮЙН ГАЗРЫН
ДАРГЫН ТУШААЛ**

2022 оны 06 сарын 27 өдөр Дугаар А/132 Улаанбаатар хот

Заавар батлах тухай

Засгийн газрын агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4 дэх хэсэг, Кадастрын зураглал ба газрын кадастрын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.2.5 дахь хэсгийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Монгол Улсаас Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Уур Амьсгалын Өөрчлөлтийн Суурь конвенцэд хүргүүлдэг Хүлэмжийн хийн тооллогын 2 жил тутмын тайлан, илтгэлд ашиглагдах газар ашиглалт, түүний өөрчлөлтийн мэдээг гаргахад мөрдөх “Монгол Улсын газрын нэгдмэл сангийн ангиллыг олон улсын газрын ангилалд хөрвүүлэх заавар”-ыг хавсралтаар баталсугай.

2. Батлагдсан зааврын дагуу олон улсын газар ашиглалтын ангиллын тайлан мэдээг гарган хүргүүлж байхыг Кадастрын хэлтэс /П.Баянтүмэн/, Суурь судалгаа, мониторингийн хэлтэс /Б.Энхгэрэл/-т тус тус үүрэг болгосугай.

3. Энэ тушаал гарсантай холбогдуулан Газар зохион байгуулалт, геодези, зураг зүйн газрын даргын 2018 оны А/152 дугаар тушаалыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

ДАРГА А.ЭНХМАНЛАЙ

9128921 1117149041

1522010668

Газар зохион байгуулалт, геодези,
зураг зүйн газрын даргын 2022 оны
А/132 дугаар тушаалын хавсралт

МОНГОЛ УЛСЫН ГАЗРЫН НЭГДМЭЛ САНГИЙН АНГИЛЛЫГ ОЛОН УЛСЫН ГАЗРЫН АНГИЛАЛД ХӨРВҮҮЛЭХ ЗААВАР

Нэг. Зорилго

Энэхүү зааврын зорилго нь Монгол Улсын газрын нэгдмэл сангийн ангиллыг олон улсын Уур амьсгалын өөрчлөлтийн асуудлаарх Засгийн газар хоорондын мэргэжилтний хороо /УАӨЗГМХ/-ноос гаргасан газар ашиглалтын ангиллын дагуу хөрвүүлэн, газар ашиглалт, газар ашиглалтын өөрчлөлтийн мэдээллийг үүсгэж, энэхүү мэдээллийг хүлэмжийн хийн үндэсний тооллогын тайланд ашиглахад оршино.

Хоёр. Нийтлэг зүйл

2.1. Олон улсын газар ашиглалтын ангиллын мэдээг “Газрын нэгдмэл сангийн тоо бүртгэл хөтлөх журам”-д заасан газрын нэгдмэл сангийн дэлгэрэнгүй ангилал, ангиллын кодыг ашиглан гаргана.

2.2. Газрын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагаас газар ашиглалт, түүний өөрчлөлтийн мэдээллийг олон улсын газар ашиглалтын газрын ангилалд хөрвүүлэн гаргана.

2.3. Газрын нэгдмэл сангийн цахим хуудсанд олон улсын газар ашиглалтын газрын ангиллын мэдээг зурган болон тайлан хэлбэрээр байршуулна.

2.4. Уур амьсгалын өөрчлөлтийн асуудлаарх Засгийн газар хоорондын мэргэжилтний хороо /УАӨЗГМХ/-оос гаргасан ангиллын дагуу газар ашиглалтын 6 ангиллыг дараах байдлаар тодорхойлно /Хүснэгт 1/.

Хүснэгт 1. Олон улсын газар ашиглалтын ангиллын тодорхойлолт

Газрын ангилал	УАӨЗГМХ тодорхойлолт
Хот суурин газар	Энэ ангилалд хот тосгон, суурин газар, үйлдвэржилтийн бүс, зам шугам сүлжээ, дэд бүтцийн газрууд багтана.
Тариалангийн газар	Энэ ангилалд бүх төрлийн тариалангийн газрууд, атаршсан, тариалалтад бэлтгэсэн, мод үржүүлгийн газрууд хамаарагдана.
Ой	Энэ ангилалд модлог ургамал бүхий бүх газрыг хамруулна. Ойн экосистемд байх модлог шинж чанараа олж аваагүй ургамлын бүтэцтэй газруудыг энэ ангилалд оруулж болох бөгөөд тодорхой хугацааны дараа модлог шинж чанараа олох бол оруулна.
Бэлчээр	Энэ ангилалд бүх төрлийн бэлчээрийн газар хамаарна. Энэ ангилалд зэрлэг байгалийн газар, амралт, зугаалгын бүсүүд ч гэсэн орж болно.
Ус намгархаг газар	Энэ ангилалд байнг болон эсвэл түр зуурын хугацаанд устай байдаг газрууд болон усаар ханасан (жишээ нь, хүлэрт газар) газар орно.
Бусад газар	Энэ ангилалд нүцгэн хөрс, чулуулаг, мөс, бусад таван ангиллын аль нэгэнд хамаарахгүй бүх хуурай газрын талбайнууд багтана.

2.5. Олон улсын газар ашиглалтын газрын үндсэн ба дэд ангиллыг дараах байдлаар хөрвүүлнэ /Хүснэгт 2/.

Хүснэгт 2. Олон улсын газар ашиглалтын газрын үндсэн ба дэд ангиллын код

Газрын ангилал	Код	Дэд ангилал	Дэд ангиллын код
Хот суурин газар	1	Хот	11
		Тосгон/бусад алслагдсан газар	12
		Уул уурхай	13
		ХАА-н барилга байгууламж	14
		Дэд бүтэц	15
		Хот тосгоны газрын ногоон бүрхэвчтэй газар	16
Тариалангийн газар	2	Усалгаагүй	21
		Усалгаатай	22
		Атаршсан газар	23
Ой	3	Байгалийн ой	31
		Доройтсон ой	32
		Таримал ой	33
		Заган ой	34
		Бут	35
Бэлчээр	4	Уулын бэлчээр	41
		Ойт хээр	42
		Цөлөрхөг хээр	43
		Хээр тал	44
Ус намгархаг газар	5	Гол	51
		Нуур, цөөрөм	52
		Булаг	53
		Намаг	54
Бусад газар	6	Ургамалгүй газар	61
		Чулуурхаг газар	62
		Элсэн манхан	63
		Мөнх цас	64
		Мөсөн гол	65

Гурав. Газрын нэгдмэл сангийн ангиллын хөрвүүлэлт.

3.1. Монгол Улсын хэмжээнд мөрдөгдөж буй газрын нэгдмэл сангийн дэлгэрэнгүй ангиллыг Олон улсын газар ашиглалтын газрын ангилалд дараах байдлаар хөрвүүлнэ /Хүснэгт 3/.

Хүснэгт 3. Газрын ангиллын хөрвүүлэлт

Газрын нэгдмэл сан						Олон улсын "IPCC" ангилал			
Үндсэн ангилал	Код /Lcode1/	Ангиллын түвшин 1	Код /Lcode2/	Ангиллын түвшин 2 /ашиглалтын зориулалт/	Код /Lcode3/	Олон улсын ангилал	Олон улсын дэд ангилал	Код /Олон улсын ангилал/	Код /Олон улсын дэд ангилал/
Хөдөө аж ахуйн газар	1	Бэлчээр	11	өвөл-хаврын	1101	Бэлчээр	Уулын бэлчээр, Ойт хээр, Цөлөрхөг хээр, Хээр тал	4	41-44
				зун-намрын	1102	Бэлчээр	Уулын бэлчээр, Ойт хээр, Цөлөрхөг хээр, Хээр тал	4	41-44
				сум дундын отрын	1103	Бэлчээр	Уулын бэлчээр, Ойт хээр, Цөлөрхөг хээр, Хээр тал	4	41-44
				алслагдсан	1104	Бэлчээр	Уулын бэлчээр, Ойт хээр, Цөлөрхөг хээр, Хээр тал	4	41-44
				бартаа ихтэй	1105	Бэлчээр	Уулын бэлчээр, Ойт хээр, Цөлөрхөг хээр, Хээр тал	4	41-44
				усжуулагдаагүй	1106	Бэлчээр	Уулын бэлчээр, Ойт хээр, Цөлөрхөг хээр, Хээр тал	4	41-44
				хаддаг бэлчээр	1107	Бэлчээр	Уулын бэлчээр, Ойт хээр, Цөлөрхөг хээр, Хээр тал	4	41-44
		Хадлан	12	ердийн	1201	Бэлчээр	Уулын бэлчээр, Ойт хээр, Цөлөрхөг хээр, Хээр тал	4	41-44
				усалгаатай	1202	Бэлчээр	Уулын бэлчээр, Ойт хээр, Цөлөрхөг хээр, Хээр тал	4	41-44
		Усалгаатай тариалан	13	үр тариа	1301	Тариалан	усалгаагүй	2	21
				төмс, хүнсний ногоо	1302	Тариалан	усалгаатай	2	22
				тэжээлийн ургамал	1303	Тариалан	усалгаагүй	2	21
				техникийн ургамал	1304	Тариалан	усалгаагүй	2	21
				жимс жимсгэнэ	1305	Тариалан	усалгаатай	2	22
				эмийн болон гоёлын ургамал	1306	Тариалан	усалгаатай	2	22

		Усалгаагүй тариалан	14	үр тариа	1401	Тариалан	усалгаагүй	2	21
				төмс, хүнсний ногоо	1402	Тариалан	усалгаатай	2	22
				тэжээлийн ургамал	1403	Тариалан	усалгаагүй	2	21
				техникийн ургамал	1404	Тариалан	усалгаагүй	2	21
				жимс жимсгэнэ	1405	Тариалан	усалгаатай	2	22
				эмийн болон гоёлын ургамал	1406	Тариалан	усалгаатай	2	22
		Атаршсан газар	15	50%-иас дээш ургамлан бүрхэвчтэй	1501	Бэлчээр	Уулын бэлчээр, Ойт хээр, Цөлөрхөг хээр, Хээр тал	4	41-44
				50%-иас доош ургамлан бүрхэвчтэй	1502	Тариалан	Атаршсан газар	2	23
		ХАА-н барилга, байгууламжийн газар	16	өвөлжөө, хаваржаа	1601	Бэлчээр	Уулын бэлчээр, Ойт хээр, Цөлөрхөг хээр, Хээр тал	4	41-44
				мал эмнэлгийн үйлчилгээний цэг	1602	Хот суурин	Тосгон/ бусад алслагдсан газар	1	12
				үтрэм	1603	Хот суурин	Тосгон/ бусад алслагдсан газар	1	12
				ХАА-н машин, механизмын хашаа, гараж	1604	Хот суурин	Уул уурхай	1	13
				тэжээл, бордооны агуулах	1605	Хот суурин	Тосгон/ бусад алслагдсан газар	1	12
				ХАА-н үйлдвэрлэлийн цогцолбор	1606	Хот суурин	Тосгон/ бусад алслагдсан газар	1	12
				хүлэмж, дарлага	1607	Хот суурин	Тосгон/ бусад алслагдсан газар	1	12
				тариалангийн талбай хоорондын зурвас газар	1608	Тариалан	Усалгаагүй	2	23
				тариалангийн талбайн хамгаалалтын ойн зурвас	1609	Тариалан	Усалгаагүй	2	23
				бэлчээр дэх уст цэг	1610	Хот суурин	ХАА барилга байгууламж	1	14
				зоорь	1611	Хот суурин	ХАА барилга байгууламж	1	14
		Ашиглахад тохиромжгүй газар	17	элсэн манхан, элсэрхэг газар	1701	Бусад газар	Элсэн манхан	6	63

				хад асга, шал сайр	1702	Бусад газар	Чулуурхаг газар	6	62
Хот, тосгон, бусад суурины газар	2	Барилга, байгууламжийн газар	21	төрийн захиргааны байгууллага	2101	Хот суурин	Хот	1	11
				шинжлэх ухааны байгууллага	2102	Хот суурин	Хот	1	11
				урлаг, соёлын байгууллага	2103	Хот суурин	Хот	1	11
				боловсролын байгууллага	2104	Хот суурин	Хот	1	11
				эрүүл мэндийн байгууллага	2105	Хот суурин	Хот	1	11
				банк, санхүүгийн байгууллага	2106	Хот суурин	Хот	1	11
				биеийн тамир, спортын байгууллага	2107	Хот суурин	Хот	1	11
				нам, олон нийтийн байгууллага	2108	Хот суурин	Хот	1	11
				сүм, хийд, шашны байгууллага	2109	Хот суурин	Хот	1	11
				зочид буудлын цогцолбор	2110	Хот суурин	Хот	1	11
				худалдаа, нийтийн үйлчилгээний газар, төв, цогцолбор	2111	Хот суурин	Хот	1	11
				дэд бүтцийн байгууллага	2112	Хот суурин	Хот	1	11
				музей, түүх, соёлын дурсгалт газар	2113	Хот суурин	Хот	1	11
				гадаадын шашны байгууллагын газар	2114	Хот суурин	Хот	1	11
				автомашины засвар үйлчилгээний цэг	2115	Хот суурин	Хот	1	11
				автомашины гараж	2116	Хот суурин	Хот	1	11
				шатах, тослох материал түгээгүүрийн газар, агуулах, ШТС	2117	Хот суурин	Хот	1	11
				ус түгээх цэг	2118	Хот суурин	Хот	1	11

				Авто тээврийн үйлчилгээний зориулалтын барилга, байгууламж	2119	Хот суурин	Хот	1	11
		Суурьшлын газар	22	9 ба түүнээс дээш давхар нийтийн орон сууц	2201	Хот суурин	Хот	1	11
				5-8 давхар нийтийн орон сууц	2202	Хот суурин	Хот	1	11
				4 ба түүнээс доош давхар нийтийн орон сууц	2203	Хот суурин	Хот	1	11
				амины орон сууц	2204	Хот суурин	Хот	1	11
				гэр, орон сууцны хашааны газар	2205	Хот суурин	Хот	1	11
				гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	2206	Хот суурин	Хот тосгоны газрын ногоон бүрхэвчтэй газар	1	16
		Үйлдвэрийн газар	23	үйлдвэрийн албан контор	2301	Хот суурин	Дэд бүтэц	1	15
				үйлдвэрлэлийн барилга, байгууламж, бусад газар	2302	Хот суурин	Дэд бүтэц	1	15
		Нийтийн эдэлбэрийн газар	24	иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын эзэмшлийн бус амралт, зугаалга, биеийн тамирын зориулалтын газар	2401	Хот суурин	Хот тосгоны газрын ногоон бүрхэвчтэй газар	1	16
				нийтийн эзэмшлийн ногоон байгууламж, цэцэрлэгжүүлж, зүлэгжүүлсэн талбай	2402	Хот суурин	Хот тосгоны газрын ногоон бүрхэвчтэй газар	1	16
				цэнгэлдэх хүрээлэн, наадмын талбай	2403	Хот суурин	Хот тосгоны газрын ногоон бүрхэвчтэй газар	1	16
				нэрэмжит талбай, хөшөө, дурсгалын газар	2404	Хот суурин	Хот	1	11
				тоглоомын талбай	2405	Хот суурин	Хот	1	11

				эзэмшил, ашиглалтад олгогдоогүй сул чөлөөтэй газар	2406	Хот суурин	Хот тосгоны газрын ногоон бүрхэвчтэй газар	1	16
				хогийн цэг	2407	Хот суурин	Тосгон/ бусад алслагдсан газар	1	12
				оршуулгын газар	2408	Хот суурин	Тосгон/ бусад алслагдсан газар	1	12
				нийтийн эзэмшлийн бусад газар	2409	Хот суурин	Тосгон/ бусад алслагдсан газар	1	12
				морин уралдааны бариа, авто спортын уралдааны газар	2410	Хот суурин	Дэд бүтэц	1	15
				нурсан барилга, балгас	2411	Хот суурин	Тосгон/ бусад алслагдсан газар	1	12
				усан оргилуур	2412	Хот суурин	Хот	1	11
		Амралт, аялал жуулчлалын газар	25	хүүхдийн зуслан	2501	Хот суурин	Хот тосгоны газрын ногоон бүрхэвчтэй газар	1	16
				амралтын газар	2502	Хот суурин	Хот тосгоны газрын ногоон бүрхэвчтэй газар	1	16
				аялал, жуулчлалын бааз	2503	Хот суурин	Хот тосгоны газрын ногоон бүрхэвчтэй газар	1	16
				рашаан, сувиллын газар	2504	Хот суурин	Хот тосгоны газрын ногоон бүрхэвчтэй газар	1	16
		Уурхайн газар	26	ашиглалт, олборлолт явуулж буй талбай	2601	Хот суурин	Уул уурхай	1	13
				уул уурхайн үйлдвэрлэлийн барилга, байгууламж	2602	Хот суурин	Уул уурхай	1	13
				нөөц газар	2603	Бэлчээр	Уулын бэлчээр, Ойт хээр, Цөлөрхөг хээр, Хээр тал	4	41-44
Зам, шугам сүлжээний газар	3	Төмөр замын газар	31	төмөр зам бүхий далан	3101	Хот суурин	Дэд бүтэц	1	15
				хамгаалалтын зурвас	3102	Хот суурин	Дэд бүтэц	1	15
				галт тэрэгний өртөө, зөрлөгийн барилга байгууламж	3103	Хот суурин	Дэд бүтэц	1	15

		Авто замын газар	32	хот суурин доторх явган хүний ба дугуйн зам	3201	Хот суурин	Дэд бүтэц	1	15
				авто тээврийн хэрэгслийн зогсоолын талбай	3202	Хот суурин	Дэд бүтэц	1	15
				хатуу хучилттай зам	3203	Хот суурин	Дэд бүтэц	1	15
				сайжруулсан шороон зам	3204	Хот суурин	Дэд бүтэц	1	15
				ердийн шороон зам	3205	Хот суурин	Дэд бүтэц	1	15
				сургалт, дадлагын талбай	3206	Хот суурин	Дэд бүтэц	1	15
				авто замын барилга, байгууламж	3207	Хот суурин	Дэд бүтэц	1	15
		Агаарын тээврийн газар	33	нисэх, буух зурвас	3301	Хот суурин	Дэд бүтэц	1	15
				хамгаалалтын зурвас	3302	Хот суурин	Хот тосгоны газрын ногоон бүрхэвчтэй газар	1	16
				агаарын тээврийн барилга, байгууламж, тоног төхөөрөмжийн талбай	3303	Хот суурин	Дэд бүтэц	1	15
		Шугам, сүлжээний газар	34	холбоо, мэдээлэл дамжуулах хүлээн авах станц, шугам	3401	Хот суурин	Дэд бүтэц	1	15
				эрчим хүч, дамжуулах шугам, станц	3402	Хот суурин	Дэд бүтэц	1	15
				газар дээрх дулаан дамжуулах хоолой	3403	Хот суурин	Дэд бүтэц	1	15
				газар дээрх нефть, хий дамжуулах хоолой	3404	Хот суурин	Дэд бүтэц	1	15
				үйлдвэрийн болон аж ахуйн зориулалтын усан сан	3405	Хот суурин	Дэд бүтэц	1	15
				ус түгээх, шахах, өргөх байгууламж, хоолой	3406	Хот суурин	Дэд бүтэц	1	15
				үерээс хамгаалах суваг далан	3407	Хот суурин	Дэд бүтэц	1	15

				цэвэр ус дамжуулах хоолой	3408	Хот суурин	Дэд бүтэц	1	15
				цэвэрлэх байгууламж	3409	Хот суурин	Дэд бүтэц	1	15
		Усан тээврийн газар	35	барилга, байгууламж	3501	Хот суурин	Дэд бүтэц	1	15
				бусад	3502	Хот суурин	Дэд бүтэц	1	15
Ойн сан бүхий газар	4	Ой модоор бүрхэгдсэн газар	41	ой модоор бүрхэгдсэн	4101	ой	Байгалийн ой	3	31
			42	заган ойгоор бүрхэгдсэн	4102	Ой	Заган ой	3	34
			43	таримал ой	4103	Ой	Таримал ой	3	33
			44	мод үржүүлгийн газар	4104	Тариалан	Усалгаатай	2	22
		Ой модоор бүрхэгдээгүй газар	45	модыг нь огтолсон талбай	4105	Ой	Доройтсон ой	3	32
			46	ойн цоорхой	4106	Бэлчээр	Уулын бэлчээр	4	41
			47	түймэрт өртсөн ой	4107	Ой	Доройтсон ой	3	32
			48	ой тэлэн ургах нөөц газар	4108	Ой	Таримал ой	3	33
Усны сан бүхий газар	5	Гол мөрний эзлэх газар	51		5101	Ус намгархаг газар	Гол	5	51
		Нуур, цөөрөм, тойрмын эзлэх газар	52		5102	Ус намгархаг газар	Нуур	5	52
		Горхи, булаг шандын эзлэх газар	53		5103	Ус намгархаг газар	Булаг	5	53
		Мөнх цас, мөрөн голын эзлэх газар	54		5104	Бусад газар	Мөнх цас,	6	64
Улсын тусгай хэрэгцээний газар	6	Улсын тусгай хамгаалалттай газар	61	Дархан цаазат газар	6101	Ой, ус, бэлчээр, бусад газар		3, 4, 5, 6	
				Байгалийн цогцолборт газар	6102	Ой, ус, бэлчээр, бусад газар		3, 4, 5, 6	
				Байгалийн нөөцийн газар	6103	Ой, ус, бэлчээр, бусад газар		3, 4, 5, 6	
				Дурсгалт газар	6104	Ой, ус, бэлчээр, бусад газар		3, 4, 5, 6	
		Улсын хилийн зурвас газар	62		6201	Ой, бэлчээр, ус, хот суурин, бусад газар		3, 4, 5, 6	

		Улсыг батлан хамгаалах болон аюулгүй байдлыг хангах зориулалтаар олгосон газар	63		6301	Хот суурин	Дэд бүтэц	1	15
		Гадаад улсын дипломат төлөөлөгчийн болон консулын газар, олон улсын байгууллагын төлөөлөгчийн газарт олгосон газар	64		6401	Хот суурин	Дэд бүтэц	1	15
		Шинжлэх ухаан, технологийн сорилт туршилт болон байгаль орчин, цаг агаарын төлөв байдлын ажиглалтын талбай	65		6501	Бэлчээр	Уулын бэлчээр, Ойт хээр, Цөлөрхөг хээр, Хээр тал	4	41-44
		Аймаг дундын отрын бэлчээр	66		6601	Бэлчээр	Уулын бэлчээр, Ойт хээр, Цөлөрхөг хээр, Хээр тал	4	41-44
		Улсын тэжээлийн сангийн хадлангийн талбай	67		6701	Бэлчээр	Уулын бэлчээр, Ойт хээр, Цөлөрхөг хээр, Хээр тал	4	41-44
		Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээний дагуу хайгуулын зориулалтаар ашиглах газрын тосны гэрээт талбай	68		6801	Бэлчээр, хот суурин		04,01	
		Чөлөөт бүсийн газар	69		6901	Хот суурин	Дэд бүтэц	1	15
		Цөмийн төхөөрөмж барих, ашиглах зориулалтаар олгосон газар	70		7001	Хот суурин	Дэд бүтэц	1	15

3.2. Газрын нэгдмэл сангийн үндсэн ангиллыг олон улсын газар ашиглалтын үндсэн ангилалд дараах байдлаар хөрвүүлнэ /Хүснэгт 4/.

Хүснэгт 4. Газрын үндсэн ангиллын хөрвүүлэлт

№	Газрын нэгдмэл сангийн үндсэн ангилал	Олон улсын ангилал
1	Хөдөө аж ахуйн газар	Бэлчээр, Тариалан
2	Хот тосгон бусад суурины газар	Хот суурин
3	Зам, шугам сүлжээний газар	Хот суурин, Бэлчээр
4	Ойн сан бүхий газар	Ой
5	Усны сан бүхий газар	Ус намгархаг газар
6	ХАА-н газрын ашиглахад тохиромжгүй газар	Бусад газар
7	Тусгай Хэрэгцээний газар	Хот суурин, Бэлчээр

—0—